

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget

vedtoges med 95 stemmer mod 26; 22 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

§ 2, således ændret, og §§ 3-28

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af færdselsloven.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 193) findes i tidenden sp. 4815, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1829).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Politisagsbehandling af visse straffelovsovertrædelser).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 194) findes i tidenden sp. 4815, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1829)

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg vil gerne takke udvalget for den enstemmige indstilling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af færdselsloven.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Politisagsbehandling af visse straffelovsovertrædelser).

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om en kornordning.

(Lovforslaget (nr. 232) findes i tillæg A. sp. 7699, fremsættelsen i tidenden sp. 5929).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den sidste sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m.

(Lovforslaget (nr. 233) findes i tillæg A. sp. 7703, fremsættelsen i tidenden sp. 5930).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Erik Worm: Disse to lovforslag omfatter støtteordninger til landbruget, som det des-

[Erik Worm.]

værrer har været nødvendigt at indføre og opretholde siden først i 1960'erne. Støtten er som bekendt givet dels i form af kontant støtte, dels i form af tilskud til produktionen og her især til den animalske produktion.

Støtteordninger til et erhverv er i sig selv ikke særlig tiltalende, men her har de i høj grad været nødvendige, bl. a. for at sikre landbruget en antagelig indtjening. Ved en eventuel indtræden i EF vil dansk landbrug og dets produktionssevne og effektivitet efter alt at dømme gå bedre tider i møde, og det kan man naturligvis kun være tilfreds med for landet som helhed og for landbruget i særdeleshed.

Jeg skal ikke knytte mange bemærkninger til de foreliggende to lovforslag. Der er i disse bemærkninger og i landbrugsministerens fremsættelse redegjort for baggrunden for deres fremsættelse. Men jeg konstaterer med tilfredshed, at regeringen har besluttet at bringe al støtte i henhold til den gældende afsætningslov til ophør pr. 1. februar 1973 ved en eventuel indtræden i EF.

Det er uomtvisteligt, at det for samfundet og selvfølgelig for landbruget vil være en stor fordel, at de priser, de danske producenter af korn, kød og mejeriprodukter opnår den 1. februar 1973, ligger så nær som muligt ved fællesmarkedets priser, idet dette vil give fordele i hele overgangsperioden. Med henblik herpå har det betydning, at kornprisen bliver sat op, fordi forskellige varers pris, her f. eks. flæsk, kød og fjerkræ, i fællesmarkedet delvis bestemmes af kornprisen. Jeg er derfor tilfreds med, at det er lykkedes landbrugsministeren at formå landbruget til med handelen at søge indgået en prisaftale, der for høsten 1972 stort set forhøjer de i år gældende kornpriser med 10 kr. pr. 100 kg. Som følge heraf og fordi en del landbrugere i første halvdel af det kommende høstår må betale den forhøjede kornpris, uagtet at de først opnår fællesmarkedets fordele efter 1. februar 1973, har regeringen tiltrådt, at 1/6 af de tilskud, der på finansloven for 1972-73 er bevilget til dispositionsfonden og til smør- og mælkeproduktionen — det bliver 127 mill. kr., det drejer sig om — dels anvendes til at friholde brødforbrugerne for den prisfordyrelse, som en kornprisforhøjelse vil medføre allerede, inden

vi kommer ind i fællesmarkedet, dels til en uændret statsstøtte til en halvårlig forlængelse af kornloven, og endelig som tilskud til dispositionsfonden, der skal anvende beløbet til en vis rimelig kompensering med hensyn til svinekød, æg og fjerkræ for den forventede kornprisforhøjelse samt til at fastholde det bedst mulige prisniveau for kød- og mejeriprodukter.

Det må efter min mening siges at være et stort gode for ægproducenterne, når der nu i forslaget optages hjemmel til at lade afgiftsbeløb, tilvejebragt ved salg af æg, indgå i en fond, hvis midler kan anvendes som tilskud til ægproduktionen i vanskelige perioder med lave priser.

Der er grund til at hæfte sig ved, at de foreliggende lovforslag er fremsat på baggrund af den enighed, som jeg forstår der er opnået under forudgående forhandlinger mellem landbruget og regeringen. Jeg håber nu, at den enighed, der er mellem regeringen og landbruget, også må bevirke, at landbruget og kornhandelen hurtigst muligt når frem til en frivillig kornprisaf tale.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale de to lovforslag, og jeg håber på en hurtig behandling her i tinget.

H. C. Toft: De to lovforslag, der her er til første behandling, drejer sig om hovedlovene for den landbrugsstøtte, der gennem de sidste 10 år har været påkrævet på grund af den europæiske markedsdeling, hvorved det danske landbrugs markedsområder blev delt på en måde, der umuliggjorde et rimeligt eksistensgrundlag for erhvervets udøvere.

Vi havde mange af os den tro, at den europæiske markedsdeling ikke var noget bestandigt, og der blev ved de foranstaltninger, som folkettinget besluttede, taget sigte efter, at det effektive danske landbrug kunne komme igennem denne periode på en sådan måde, at vi ved en samling af de to markedsområder og ved en indgang i De europæiske Fællesskaber havde et dansk produktionsapparat, der var intakt og effektivt og dermed konkurrencedygtigt. I Fællesskabet ville landmandens vilkår blive forbedrede, men det ville også få væsentlig økonomisk betydning for samfundet, idet valutaindtjeningen for Danmark ville øges i betydeligt omfang.

Det store flertal i folkettinget har tilkend-

[H. C. Toft.]

givet sit ønske om, nu hvor muligheden byder sig, at blive deltagere i Det europæiske økonomiske Fællesskab, og et flertal for dette standpunkt ved folkeafstemningen den 2. oktober vil betyde, at vi fra 1. februar 1973 også er med i landbrugsordningerne i fællesmarkedet.

Vi er enige med regeringen i, at det er af stor betydning for det danske samfund, at de priser, der danner udgangspunktet for prisniveauet for danske landbrugsprodukter, ved vor indtræden i De europæiske Fællesskaber er så nær Europapriserne som muligt, idet vi jo først efter overgangsperiodens udløb, altså 5 år senere, kommer op på Europaprisen. Indtil dette tidspunkt skal vi betale afgifter, der svarer til forskellen på vor indgangspris og Europaprisen. Denne forskel og afgifterne aftrappes dog i løbet af denne periode. De hårde vilkår, landbruget har haft at producere under i de sidste 10 år, hvor støtten fra det øvrige samfund har været nødvendig, vil ved medlemskab ændre sig, og det er da også baggrunden for, at disse to love kan falde bort ved medlemskab — og det skal de, for de kan ikke opretholdes ved vort medlemskab.

Som jeg nævnte før, er vi enige med regeringen i, at det er vigtigt at have de højst mulige indgangspriser ved den ordning, vi indtræder i, og jeg kan derfor give tilsagn om det konservative folkepartis medvirken hertil.

Jeg må dog sige til landbrugsministeren, at han for lang tid siden burde været kommet med forslag her i tinget, og han burde have draget omsorg for, at forhandlingerne mellem landbrugets organisationer og kornbranchen om det kommende års kornaftale havde været afsluttet, således at vi ikke i dag skulle stilles over for et lovforslag, hvor en paragraf indledes med, at under forudsætning af, at det og det vil ske, vil regeringen træffe de foranstaltninger, som lovforslaget i øvrigt går ud på. Jeg har tiltro til, at disse forhandlinger fører til et tilfredsstillende resultat, og det må landbrugsministeren sikkert også have. Ellers bliver det vel nødvendigt, at vi ser på lovgivningen endnu en gang.

Vi er enige i, at en forhøjelse af kornprisen bør følges op af et tilskud i form af et

formalingstilskud med henblik på at fastholde en lavere pris på mel, der er formalet til menneskeføde, i tiden indtil udgangen af januar 1973. De højere priser på korn virker som en øget omkostningsfaktor for svineproduktion, for ægproduktion og fjerkræproduktion, og det er derfor efter vor opfattelse nødvendigt at give producenterne af svinekød, æg og fjerkræ en kompensation, ligesom vi indser det rigtige i, at man medvirker til det bedst mulige prisniveau for kød og mælkeprodukter for at være så nær Europaprisen som muligt.

Det er ikke muligt for os på baggrund af oplysningerne i forslagene og i fremsættelsen at vurdere, om de midler, der stilles til rådighed i perioden indtil 1. februar, er de nødvendige. Vi ved ikke noget om, hvordan man er nået til de konklusioner, der efter regeringens forhandlinger med landbrugets organisationer har ført til forslagene. Det må være rimeligt under udvalgsarbejdet med forslagene at få dette nærmere belyst, ligesom vi også gerne vil have sikkerhed for, at producenterne af svin, æg og fjerkræ får en ligelig behandling i sammenligning med producenterne af korn, som jo bliver væsentligt bedre stillet end tidligere. Der må være en rimelig balance.

Det, man tilsigter med ændringerne i den bestående lovgivning, er en sikring af bedre eksportpriser. Det er ikke en forhøjelse af hjemmemarkedspriserne. Hertil har vi den mekanisme, som vi kender, og som i alt fald vil fortsætte indtil 1. februar. Hvis vi til den tid er medlemmer af Det europæiske Fællesskab, må den ophøre. Men de øgede indtægter, som disse forslag indebærer, er øgede indtægter ved dansk landbrugseksport efter medlemskab af fællesmarkedet, til gavn for både samfundet og for den danske landmand.

Jeg indledte med nogle bemærkninger om nødvendigheden af, at vi op gennem 1960erne gennemførte foranstaltninger til at afbøde de vanskeligheder, landbruget var bragt i. En tilslutning til fællesmarkedet vil give landbruget i Danmark øgede indkomstmuligheder og et langt bedre eksistensgrundlag. Bliver vi medlemmer af fællesmarkedet, siger vi samtidig farvel til disse love, som ofte har optaget sindene her i folketinget. Men bliver det ikke til et medlem-

[H. C. Toft.]

skab af fællesmarkedet, da vil vi på ny møde lovgivning af denne karakter her i folketinget.

Søren Jensen (Hasseris): Venstre hilser med tilfredshed, at der er opnået enighed mellem regeringen og landbruget om de danske landbrugsordningers tilpasning til EF's markedsvilkår. Tidligere har den lovgivning, vi i dag har til behandling, været genstand for heftige debatter og stærk kritik både her i tinget og ude på møder; enkelte svang sig endda op til, at vi skulle søge helt at opgive denne lovgivning og føre en anden landbrugspolitik, der kunne tvinge os til at afvikle en stor del af landbrugsproduktionen, ja, tvinge en stor part af landbrugets udøvere væk fra erhvervet.

I dag kan alle se, at det er heldigt, vi ikke fulgte de folk, der havde den opfattelse. Udviklingen er, trods den landbrugslovgivning, vi har haft, gået stærkt; det taler afvandringer og udsætning af besætninger igennem de senere år sit tydelige sprog om. Vi så i venstre anderledes på disse ting, og det gjorde vi ud fra både en menneskelig og en samfundsøkonomisk vurdering.

De nuværende landbrugsordninger har haft det formål dels at afbøde de økonomiske vanskeligheder, erhvervet i en årrække har været ude i, dels at søge at holde landbrugets produktionsapparat intakt, så vi stadig havde en betydelig landbrugsproduktion og -eksport og herigennem valutaindtjening til landet. Men vi har også haft det sigte i vor landbrugspolitik, at vi skulle søge at holde landbrugets produktionsapparat intakt med henblik på medlemskab af et større europæisk fællesskab.

Er formålet med den nuværende landbrugslovgivning ikke nået i fuld udstrækning, så vil jeg dog tillade mig at sige nu, da denne lovgivning synes at være på falderebet, at uden den landbrugslovgivning, vi i dag behandler, havde vi ikke i dag stået med så stor en animalsk landbrugsproduktion, som tilfældet er, noget, som så afgjort vil være et aktiv ved dansk medlemskab af et større europæisk marked. Glædeligt er det også at konstatere, at der har været en voksende forståelse for den betydning, landbrugsproduktionen og -eksporten har for hele samfundet.

Jeg skal herefter gøre nogle bemærkninger om de to lovforslag. Først forslaget om en kornordning. Hvad kornprisen angår, kan vi i venstre acceptere ministerens forslag om en forhøjelse på 10 kr. Denne forhøjelse må ses dels på baggrund af, at kornprisen i en årrække har været stort set uændret, i hvert fald ikke på det seneste har været reguleret opad, dels på baggrund af den sammenhæng, der i EF er mellem kornprisen og flæskepriserne, ægpriserne og fjerkræpriserne. Jeg er enig med landbrugsministeren i, at vi både af hensyn til samfundet og af hensyn til landbrugets indtjening bør søge det bedst mulige udgangspunkt ved medlemskab af EF, og jeg synes, der igennem de to lovforslag er lagt op hertil.

Vi håber, der kommer et positivt udfald af de forhandlinger, som nu skal føres mellem kornhandelen og landbruget, da det jo er en ret afgørende forudsætning for den lovgivning, vi behandler.

Dernæst skal jeg gøre nogle bemærkninger om forslaget om ændring af loven om afsætning af danske landbrugsvarer. Denne lov er jo en slags hovedlov; det er herigennem, pengene til fordeling på de forskellige områder sker, og jeg synes, det indtil nu er sket på en meget fornuftig måde. Jeg tror også, det vil være tilfældet med henblik på tilpasningen til EF's markedsvilkår. Jeg tror i det hele taget ikke, vi kunne finde et bedre organ end landbrugets dispositionsfond til at forvalte de midler, der er stillet til rådighed.

Ved lovforslagets § 1, nr. 1, til lovens § 4, stk. 9, foreslår ministeren indsat et nyt punktum; hvorefter ministeren kan tillade en afgift ved salg af æg på op til 25 øre pr. kg, idet det er tanken, at pengene, der kommer ind her, skal overføres til en fond, som man kan ty til i en vanskelig periode for denne sektor. Meget tyder jo på, at denne sektor kan komme ud i en vanskelig periode, og derfor lyder dette forslag fornuftigt.

Ligeså finder vi, at det er rigtigt, at man igennem lovforslaget lægger op til, at der kan gives kompensation for andre produktioner, som menes at blive trængt i overgangstiden. Jeg tænker på svinesektoren, den nævnte ægsektor og fjerkræsektoren.

Fra venstres side finder vi det rimeligt at fritage forbrugerne for den prisforhøjelse af

[Søren Jensen (Hasseris).]

brød og mel, som den højere kornpris vil medføre, og vi finder det derfor i orden, at der af landbrugsstøtten tages 12 mill. kr. til at hindre en stigning i brød- og melpriserne. Jeg vil gerne understrege, at de to lovforslag, vi behandler, ikke medfører dyrere fødevarer for forbrugerne eller skønnes at få prismæssige konsekvenser for pristallet. Set fra et forbrugersynspunkt må man vel endda skønne, at i begyndelsen af overgangsperioden kan man endda komme ud for, at visse fødevarer på hjemmemarkedet vil falde i pris.

Det er værd at bemærke, at den øgede indtjening på landbrugsprodukter alene opnås på eksportmarkederne og ikke for den del, der skal sælges på hjemmemarkedet. De danske hjemmemarkedspriser er i dag omtrent på samme niveau som de fælles landbrugspriser i EF. Der kan måske også være grund til at minde om, at ved en eventuel tilslutning til EF bortfalder de nuværende landbrugsordninger, herunder også hjemmemarkedsordningerne og den såkaldte landbrugsstøtte. Til gengæld får dansk landbrug fri adgang til det store europæiske marked. Heraf venter vi os meget, men vi skal dog gøre os klart, at det betyder, at vi skal konkurrere på lige fod, og at andre europæiske landes landmænd samtidig får fri adgang til vort hjemmemarked. Heri ligger en udfordring, som jeg personligt tror at dansk landbrug er i stand til at tage op og tage op på en måde, så det vil tjene det danske samfund.

Jeg kan sammenfattende om de to forslag sige, at jeg synes, de er fornuftigt og hensigtsmæssigt udformet, og jeg kan derfor også tilsige en velvillig behandling fra venstres side. Lad mig slutte med at udtale det ønske, at det er sidste gang, vi får sådanne forslag til behandling her i folketinget, da det vil være ensbetydende med, at vi bliver medlem af EF, eftersom medlemskab af EF medfører, at denne lovgivning ophæves.

Erik Hansen: De to lovforslag, der her er til behandling, er jo overgangslove, som tager sigte på den situation, at Danmark bliver medlem af fællesmarkedet. Vi står i den situation, at man skal have afviklet den hidtidige lovgivning; i hvert fald en del af den hidtidige lovgivning på landbrugsområ-

det, den såkaldte støttelovgivning. Jeg vil dog, inden jeg knytter nogle bemærkninger på det radikale venstres vegne til de enkelte lovforslag, i lighed med de andre ordførere gerne gøre et par bemærkninger om den lovgivning, vi nu står i færd med at skulle tage afsked med.

Når man kigger i folketingets forhandlinger og i folketingets annaler og ser, hvad der igennem årene er sagt om støttelovgivningen, fra den tog sin begyndelse i slutningen af 1950'erne, og hvordan den blev udviklet specielt i begyndelsen af 1960'erne, så må man jo sige, at denne lovgivning har virket efter sin hensigt, idet den har virket på den måde, at den har afbødet en del af de største vanskeligheder for landbrugserhvervet. Den tog sigte på at holde landbrugserhvervet så intakt som muligt, mens de vanskelige markedsproblemer forelå.

Når man nu har hørt andre ordførere her i dag sige, at loven i og for sig har virket godt, og at støttelovgivningen i høj grad har medvirket til bl. a. at holde den animalske produktionssektor intakt, så er det svært for mig at undlade at sige, at nogle af de kritiske bemærkninger, som op igennem 1960'erne er gjort om støttelovgivningen, kommer herved ligesom til at stå i et lidt mere lyserødt skær, end man egentlig havde tænkt sig i løbet af 1960'erne.

Mit parti, det radikale venstre, er tilfreds med, at vi ligesom begynder at kunne se en ende på den overgangsperiode, hvor vi stod i de vanskelige markedsforshold, og at vi derfor står i den nye situation at skulle gennemføre en lovgivning, der ligesom tager afsked med nogle af de problemer, som vi har haft op gennem 1950'erne og 1960'erne.

Lovforslaget om ændring af kornloven tager sigte på at skabe en tilpasning af vores kornpris til den kornpris, som gælder i fællesmarkedet, dog på den måde at vi langsomt tilpasser os fællesmarkedets kornpriseniveau. Den basisprisforhøjelse på 10 kr., der er foreslået, foreslås først og fremmest gennemført på nuværende tidspunkt på baggrund af de højere landbrugspriser i fællesmarkedet. For første gang, hvor vi drøfter kornlov her i tinget, står vi i den situation, at vi kan sige, at der er en nøje sammenhæng imellem kornpriseniveauet og det prisniveau, som skal gælde for de animalske produkter. Det er et problem, som vi har

[Erik Hansen.]

rejst ofte, at man netop skulle have en sammenhæng mellem kornprisniveauet og den afkastning, som en omsætning af kornet kunne give. Vi står altså i den situation, at det for første gang kan siges at være tilfældet.

Jeg ved ikke, om det prisniveau på 60 kr., som her er fastsat, og som har som endemål et prisniveau på omkring 70 kr., er det rigtige på lang sigt. Enhver kan jo gøre sig sine personlige overvejelser om den kornpolitik, der på lang sigt vil føres i fællesmarkedet, om det bliver en kornpolitik, hvorefter kornet stiger langsommere end de animalske produkter og afstanden imellem prisen på korn og prisen på animalske produkter dermed øges. Noget kunne tyde på, at man i fællesmarkedet gør sig overvejelser i retning af, at kornprisen måske er sat lovlig højt.

Når man drøfter kornprisen, bør det også tages med, at der på det europæiske marked optræder en lang række såkaldte erstattingsfoderstoffer og oliekager til en pris, der i forhold til kornprisen betragtes som forholdsvis rimelig. Enhver af os, der beskæftiger sig med disse ting, kender jo tapiokamellet fra Afrika.

Jeg vil gerne sige om de 25 mill. kr., der overføres til støtte for malkekvæget, at jeg tror, det er en rigtig foranstaltning. Jeg tror, det er rigtigt at sætte ind her for netop at sikre denne sektor fra høst til februar, hvor den kommer til at arbejde under den forhøjede kornpris, som er drøftet her i dag.

Jeg skal ikke komme ind på den kornaftale, som er på vej mellem landbruget og kornhandelen, og som lovforslagene forudsætter indgået, inden de kommer til at virke, men jeg tror nok, at der under udvalgsarbejdet kan være behov for, at vi får nogen orientering om, hvordan det ligger med kornoverskud eller -underskud i høståret 1971; det kan nok give anledning til nogen drøftelse.

Vedrørende lovforslag nr. 233 om afsætning af danske landbrugsvarer vil jeg gerne sige, at nogle af os kan jo nikke genkendende til det, der er fremme om ægproduktionen, de 25 øre pr. kg, som skal opsamles i et fond for at imødegå særlige problemer i overgangsperioden for fjerkræsektoren, men jeg kan vanskelig tilbageholde en bemærkning til den socialdemokratiske ordfører, der

findt, at det var noget af det mest geniale, og at fjerkræsektoren burde udvise stor taknemlighed for, at man nu fik lov til at opsamle sine egne penge i et fond. Jeg tror, den socialdemokratiske ordfører har vurderet disse ting lidt forkert. Det er fjerkræsektorens egne midler, som man opsamler i et fond til brug for egne opgaver, og jeg tror derfor i og for sig, at den taknemlighed, som fjerkræsektoren vil give udtryk for, nok vil blive forholdsvis behersket.

En anden ting, som indgår i lovforslaget om afsætning af danske landbrugsvarer, er, at man skal afbøde virkningen af den højere kornpris i perioden fra høsten 1972 til 1. februar 1973. Her står vi i den situation, at en del af de udgifter, der er opført på finansloven med et tal på 791 mill. kr., for så vidt falder væk i månederne februar og marts, og en del af disse midler bruger man så til at afbøde virkningen af den højere kornpris over for den animalske sektor. Der er afsat 90 mill. kr. som kompensation til svinekød, æg og fjerkræ samt kød og mejeriprodukter. Det radikale venstre er enig i, at med den forhøjede kornpris ligger der en væsentlig opgave i at sikre, at den animalske produktion ikke kommer til at bære forøgede byrder. Jeg vil da gerne sige til landbrugsministeren, at det radikale venstre forventer, at den animalske produktion ikke kommer til at bære byrder, der føles uforholdsmæssigt store og urimelige.

Nu, hvor vi skal tage afsked med den gamle lovgivning — formodentlig skal tage afsked med den gamle lovgivning — og have de nu fremsatte lovforslag til at virke i en overgangsperiode, er det radikale venstre som allerede nævnt enig i, at den udvikling, vi her stiler imod, er en rigtig udvikling, og jeg kan på det radikale venstres vegne tilsige støtte ved udvalgsbehandlingen og til endelig vedtagelse af de foreliggende lovforslag.

Morten Lange: De to lovforslag, som vi på dette meget sene tidspunkt af samlingen får til behandling, er jo meget stærkt præget af den almindelige forventning, som regeringen har om, at vi snart skal tilslutte os De europæiske Fællesskaber. Jeg synes, at det ved denne lejlighed må være en overordentlig nyttig læsning for regeringen at se på den bedømmelse, som De europæiske Fællesska-

[Morten Lange.]

bers Kommission, for ikke ret længe siden gav af disse landbrugsordninger, som vi nu skal tilpasse os. De blev karakteriseret i meget hårde ord som den overordentlig ubehagelige protektionisme; de er, og den byrde, de lægger på forbrugerne, blev stærkt understreget. Endvidere blev det fremhævet, at når dette ikke havde ført til en fuldständig katastrofe for Fællesskaberne, så var det kun, fordi der var andre tåber, der var lige så tåbelige — sagt i næsten lige så klare vendinger fra Kommissionens side.

Det er i det lys, disse lovforslag må ses, og jeg synes, det varsel, der er kommet fra Kommissionen om, at disse landbrugsordninger bestemt ikke kan have evighedens skær over sig, bør tages med i vore almindelige betragtninger.

Hvad angår lovforslagenes faktiske indhold, konstaterer man, at den helt bærende ændring i forhold til det nuværende er en forhøjelse af kornprisen med 10 kr., en overordentlig bastant forhøjelse, som ganske vist ikke bringer prisen helt op til fællesskabsniveauet, men et godt stykke af vejen. Jeg synes, det er en særdeles betænkelig sag, at vi skrider til en sådan forhøjelse af kornprisen, idet vi derigennem på helt urimelig måde tager forskud på usikre glæder, og jeg synes, det er betænkeligt, at regeringen overhovedet kan tænke på at fremsætte sådanne lovforslag.

Ganske specielt vil jeg sige, at vi her har fået fremsat et lovforslag, som vi dog vistnok ikke har set magen til nogen sinde. Loven får kun effekt, hvis der er nogle, der forhandler sig til rette om et eller andet. Under forudsætning af, at nogle andre, som ikke sidder i dette ting, og som ikke har lovgivende myndighed, bliver enige om et eller andet, så vedtager dette ting på forskud nogle love. Det er en så særpræget fremgangsmåde, at landbrugsministeren i udvalget bliver nødt til at komme med en overordentlig klar præcisering af, hvad hensigten og mulighederne er. Jeg vil faktisk mene, at det vil være ukorrekt, at dette folketing vedtager lovforslag, som er afhængige af en sådan påfølgende forhandling, og hvis der ikke under udvalgsbehandlingen kommer en helt klar dokumentation af, at nu er disse forhandlinger lykkeligt afsluttet,

sådan at lovforslaget kan få den normale tekst, så er det min opfattelse, at lovforslaget simpelt hen ikke kan vedtages. Man kan ikke i dette folketing vedtage en lov, som derefter faktisk træder ud af kraft, simpelt hen fordi der er nogle, der ikke kan enes om et eller andet. Så meget kan man ikke strække nærdemokratiet med nogen som helst rimelighed. Men det er jo muligt, at landbrugsministeren vil svinge sin tordenpisk og gøre disse organisationer klart, at betingelser af den art vil man ikke kunne byde et folketing.

Hvad angår bestemmelserne i afsætningsloven, så er det jo væsentligt afsmitninger, idet man har været nødt til at reparere på følgerne af de højere kornpriser, og det er fulgelig klart, at når mit parti vender sig imod forhøjelsen af kornpriserne, ser vi med tilsvarende mangel på sympati på alle de konsekvensændringer, man er nødt til at foreslå som følge af denne urimelige forhøjelse.

I øvrigt har det jo været den almindelige tendens ved denne lejlighed at udtale mindeord om den nu således næsten afdøde lovgivning. Jeg skal da gerne føje mine bemærkninger til. Fra mit partis side er vi naturligvis gået ind i debatten om støtteordninger for landbruget, og vi har prøvet på at tage en nuanceret holdning til dette overordentlig komplicerede problem, men jeg skammer her, førend vi begynder denne, skal vil sige begyndende ligbrændingsprocedure, gøre opmærksom på, at vi har hele tiden ment, at den støtteordningsserie, som vi har, og som fortrinsvis har været bygget på forskellige former for produktionsstøtte, i sin karakter har været fejlagtig; en støtte til landbrugsinvesteringer havde sikret os et langt mere slagkraftigt landbrug, uden at vi havde haft disse mærkelige prisforvridende tendenser inde i lovgivningen. Disse få ord til nekrolog. Når alle andre taler så godt om det, da tidligere har skændtes om, så skal jeg da ikke for mit eget vedkommende undlade at gøre opmærksom på, at det eneste gode; jeg kan sige om disse to lovforslag, er, at det skulle være sidste gang, vi ser sådanne forslag. De kommer ikke igen i den form, selv om vi ikke kommer ind i De europæiske Fællesskaber. Hvis vi kommer ind i De europæiske Fællesskaber, får vi i stedet

[Morten Lange.]

noget andet og værre, nemlig en landbrugs-politik, som af sine fædre anses for at være forfejlet.

Landbrugsministeren (Ib Frederiksen): Jeg skal ikke knytte mange kommentarer til det, der er sagt. Jeg forstod, at der foreligger et ret så omfattende arbejde fra min side, hvis jeg skal få hr. Morten Lange til at give en mere positiv tilslutning til lovforslagene. Jeg opfattede hr. Morten Langes indlæg sådan, at det var en noget betinget enighed, der var.

Til hr. Erik Hansens indlæg skal jeg ikke knytte mange kommentarer. Det spørgsmål blev rejst, om den førte kornprispolitik i EF på lang sigt er den rigtige. Dertil vil jeg gerne sige, at efter mine begreber bør den animalske produktion her i landet være hovedmålet også i fremtiden, og det må være det sigte, vi bør handle efter, når vi kommer videre frem.

Videre nævnedes hr. Erik Hansen i forbindelse med ægfondens, at ægsektorens glæde nok var noget begrænset. Jeg synes, det er et overordentlig godt eksempel på et erhverv, hvor man siger: giv os disse muligheder, det er hjælp til selvhjælp, dem vil vi gerne tage og benytte. Hr. Erik Hansen var så venlig at nævne, at han havde set forslagene før. Jeg skal på den foranledning ikke undlade at sige, at jeg er sikker på, at ægsektoren gerne havde set, at det problem havde været klaret 2 måneder før.

Hr. H. C. Toft bebrejdede mig, at forslagene ikke var kommet for længe siden. På dette punkt kan jeg for så vidt kun beklage, at jeg ikke er stort bedre end min forgænger, hvad tidsfristerne angår. I 1968-69 blev tilsvarende lovforslag fremsat den 21. maj, i 1969-70 blev de fremsat den 15. maj, og i år blev de fremsat den 17. maj; det vil altså sige, at jeg ligger en lille smule over gennemsnittet for de to nævnte år.

Jeg takker for den tilslutning, lovforslagene har fået, og skal tilsige min bedste medvirken med oplysninger i udvalgsarbej-

det. Det er også min opfattelse, at disse love, som nu har virket i en årrække, har virket efter deres hensigt, nemlig at afvandringen fra landbruget er sket i et passende langsomt tempo. Vi må erkende, at det er nødvendigt, at der sker en afvandring; den er sket i et socialt acceptabelt, langsomt tempo, og det er lykkedes at opretholde en produktion, så vi har denne produktion at gå ind i EF med. Hvis vi går ind i EF, har samfundet chance for at få forrentet den kapital, der i denne årrække har været investeret i dansk landbrug.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Da der foreligger indstilling fra grupperne, skal jeg allerede i indeværende møde lade foretage valg af det udvalg, som det nu blev besluttet at nedsætte.

Man gik altså til:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændring af lov om en kornordning

og

forslag til lov om ændring af lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m.

Valgt blev: *Erik Worm, Poul Dalsager, Falk Hansen, Risgaard Knudsen, Evald Kristensen, Knud Nielsen, Buchart Petersen, Morten Lange, Frandsen, H. C. Toft, Juul-Madsen, Niels Ravn, Søren Jensen (Hasseris), Anders Andersen, Henry Christensen, Erik Hansen og Svend Haugaard.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Søgaard har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Har ministeren mulighed for at pålægge et seminarium at indstille en lærerstuderende til eksamen?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 23. maj kl. 13.30 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om naturfredning. (Naturfredningsrådet, fredningsplaner, anlæg i det åbne land, byggelinjer).

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om erhvervsfaglige forsøgsuddannelser.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om uddannelse af husholdningslærere.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om videreførelse af Køgebugtbanen fra Vallensbæk til Køge.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om offentlige veje.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udnyttelse af sten, grus og andre naturforekomster i jorden og på søterritoriet.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om kontinentalsoklen.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om foranstaltninger mod forurening af havet med andet end olie.

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod forurening af havet med olie og andre materialer.

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af ligningsloven [af Lembourn m. fl.].

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 11.59.

101. møde.

Tirsdag den 23. maj kl. 13.30.

Fjerde næstformand (Morten Lange): Socialudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber), forslag til lov om ændring af lov om invalidpension m. v. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber) og forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber). Eksemplarer er omdelt.

Med skrivelse af 18. maj 1972 har udenrigsøkonomiministeren fremsendt skriftlig besvarelse af et af medlem af folketinget Camre stillet spørgsmål. Spørgsmålet og besvarelsen vil blive optaget i folketingsstidende.